

Znižajmo visok krvni pritisk

POSLANICA ZA SVETOVNI DAN ZDRAVJA 1978

Dr. Hafdan Mahler, generalni ravnatelj SZO

Hipertonija ali visok krvni pritisk je tiha, skrita grožnja ljudem vsega sveta. Ker v svoji zgodnji stopnji razvoja ne kaže nikakršnih znamenj, se ga največkrat niti ne zavedamo, čeprav so njegovi zapleti med glavnimi povzročitelji smrti in invalidnosti v mnogih predelih sveta. Kakor se zviša krvni pritisk, tako se zvišajo tudi možnosti za kap in za koronarne srčne bolezni — takó da vsako zvišanje krvnega pritiska pomeni hkrati znižanje človekovega pričakovanega doživetja.

In vendar — čeprav je v zdravstvenih krogih vse to splošno znano in imamo hkrati na voljo tudi vrsto uspešnih preventivnih ukrepov — pa večini ljudi, ki jim grozi visok krvni pritisk, nihče ne pomaga. Ob nedavnem pregledu odraslih v Evropi in Severni Ameriki so odkrili 10—15 % hipertonikov, pri čemer pa je najbolj presenetljivo to, da je zdravstvena služba vedela komaj za polovico teh hipertonikov, da jih je komaj kakih 30 % iskalo zdravniško pomoč in da je samo majhnemu delu tistih, ki so se zdravili, uspelo krvni pritisk znižati na varno mejo. Takšno je stanje v deželah z visoko razvito zdravstveno službo. Vse kaže, da je prevalenca hipertonikov v deželah v razvoju prav tolikšna, zatrdno pa je število tistih, ki se zdravijo, bistveno manjše.

Ker je hipertonija problem vsega sveta, možnosti za boj proti njej pa so ob sodelovanju in vključevanju celotne skupnosti več kot očitne, je SZO prav hipertonijsko določila za temo Svetovnega dne zdravja v letu 1978.

SZO je že organizirala mrežo centrov, ki naj v čim tesnejšem medsebojnem sodelovanju raziščejo možnosti za uspešen boj proti hipertonijski. Te raziskave obsegajo med drugim odkrivanje, zdravljenje in kontrolne preglede zdravljenih bolnikov. Različne oblike in metode za preprečevanje hipertonijske ti centri med seboj primerjajo, SZO pa skuša iz njih izluščiti in razviti tiste, ki bodo v največji meri ustrezale socialno-ekonomskim pogojem ter možnostim v nerazvitih deželah.

Pri tem delu so se že pokazala nekatera osnovna načela, ki jih bomo lahko uspešno uporabili pri svojem delu, na primer: kjerkoli je skupnost pokazala resno voljo za boj proti hipertonijski, so dosegli prav neverjetne uspehe: en sam tak preventivni program lahko — ob uporabi različnih metod in sredstev — reši tisoče življenj v enem samem letu.

Boj za preprečevanje hipertonijske ne sme biti zgolj enkratna dramatična akcija, ampak mora postati neločljiv in trajni del nalog sodobne zdravstvene službe. Boj proti zdravstvenemu problemu celotne skupnosti pa seveda presega okvire zdrav-

stvene službe. Nenehno namreč potrebuje podporo celotnega prebivalstva in nič manj seveda tudi podporo vseh družbenih organizacij. Celotno ljudsko skupnost — šolstvo, javne službe in vsa sredstva javnega obveščanja — je treba vključiti v odkrivanje velikega števila ljudi iz rizičnih skupin, ki se svojega kritičnega zdravstvenega stanja niti ne zavedajo. Medicinske sestre, zdravniki in domači morajo prav tako biti pripravljeni pomagati vsem ogroženim posameznikom, da bodo šli po pomoč k zdravniku, in jih spodbujati, da bodo pri zdravljenju vztrajali do kraja. V mnogih primerih so zdrav način življenja, pravilna prehrana in skrb za dobro telesno kondicijo zelo uspešna spodbuda in pomoč.

S tem širokim pozivom vsem zdravstvenim delavcem, celotnemu prebivalstvu in vsem družbenim organizacijam želi Svetovna zdravstvena organizacija spodbuditi prebivalstvo vsega sveta k uspešnemu boju proti hipertenziji.

ZA SVETOVNI DAN ZDRAVJA SO BILA DOSLEJ IZBRANA NASLEDNJA GESLA:

- 1 — 1950 Seznanite se z vašo zdravstveno službo
- 2 — 1951 Zdravje vašemu otroku in otrokom vsega sveta
- 3 — 1952 Zdravo okolje je vir zdravja za vse ljudi
- 4 — 1953 Zdravje je bogastvo
- 5 — 1954 Sestra — pionir zdravja
- 6 — 1955 Čista voda — boljše zdravje
- 7 — 1956 Mrčes — sokrivec bolezni
- 8 — 1957 Prehrana in zdravje
- 9 — 1958 Zdravje v svetu — deset let napredka
- 10 — 1959 Duševne bolezni in duševno zdravje v današnjem svetu
- 11 — 1960 Izkoreninjenje malarije — poziv svetu
- 12 — 1961 Nezgodam se lahko izognemo
- 13 — 1962 Preprečujmo slepoto
- 14 — 1963 Lakota — bolezen milijonov
- 15 — 1964 S tuberkulozo ni premirja
- 16 — 1965 Koze stalno ogrožajo
- 17 — 1966 Človek v velikem mestu
- 18 — 1967 Varuhi našega zdravja
- 19 — 1968 Zdravje v svetu jutri
- 20 — 1969 Zdravje, delo in produktivnost
- 21 — 1970 Zgodnje odkrivanje raka rešuje življenja
- 22 — 1971 Normalno življenje diabetiku
- 23 — 1972 Vaše srce — vaše zdravje
- 24 — 1973 Zdravje se začne doma
- 25 — 1974 Pravilna prehrana — boljše zdravje
- 26 — 1975 Koze pred dokončnim izkoreninjenjem
- 27 — 1976 Varujmo oči — preprečujmo slepoto
- 28 — 1977 Cepite in zavarujte svojega otroka
- 29 — 1978 Znižujmo visok krvni pritisk